

מסורת הש"ס

א) [לעיל ב:]; ב) חולין ס:; ג) זה סוד מסודות הקבלה ואין להביט כמשמעו ח"ו כי כל כבודה בת מלך פנימה, ד) [בס"א: ע"ן]; ה) [במדבר כח, ו] ונע"ע מוספות זמנים ג. ד"ה לא יכתובו],

תורה אור השלם

- ושעיר עזים אחד לחטאת לַיָּזְ על עלת החקידים יִשָּׁשֶׁה וְנִסְבּוּ: במדבר כח טו

מוסף רש"י

כל השעירים. טל שעירי מוספין, בין שעיר הנעשה בזמן ידיום הכפורים, בין של רגלים בין של ראשי חדשים, כפרתן שוה. טולן מכפרים על כל, בין על שאין זה ידיעה בתחלה ויש זה ידיעה לבסוף, בין על שאין זה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף, בין על טהור שאכל את הטמא, ופקדו מניח לעמלה שאירעה בין זה לזה, אבל שעיר הנעשה בפנים לא נחלקו עליו שאיט מכפר עם אלו ולא אלו חולין את תליתיו כשים זה ידיעה בתחלה ואין זה ידיעה בסוף כדאמר בגמ' (ושעיר ב:). חטא שאין מכיר בו אלא ה' יהא שעיר זה מכפר. ושאר השעירים למדים ממנו (במדבר כח טו). שנאמר בו לה'. צטלהו רגלים חמיב ושעיר חטאת אחד ולא חמיב זהו לה' (וחולין ט:).

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

כפרתן שוה. ונפקא מינה לטומאה שאירעה בין זה לזה: **אלא**

למאי הלכתי איתקש. הואיל דלאו לידעה איתקוש כדתנן במתני' [ג:]:

אינו מכפר בשאר עבירות. אלא בטומאת מקדש וקדשיו כדדרשינן לעיל [ז:]: **מאי טעמא דרבי יהודה**. דאמר כל האחרים מכפרין על שאין זה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף חוץ משל יוה"כ: **לחטאת לה'**. בשל ראש חדש חמיב: **הניאוי כפרה**. להפיס דעתה של לזנה: **א"כ**. ללכדר"ש בן לקיש לחודיה הוא דאמא: **ונכפר נמי אשאר עבירות**. כל חטא שלא נודע דהא קרא סתמא חמיב: **וזה צא בזמן קצוע**. שעיר יוה"כ דחילין: **מה זה אינו מכפר בו'**. דהא איתקש לפנימי: **הא נמי כדפנא דבי רבי ישמעאל**. הואיל וזה צא בו' ויליף להו אי מדראש חדש אי מדיוס הכפורים: **מרובה כפרסו**. של יוה"כ שהוא מכפר על כל עבירות תאמר ברגלים ואע"ג דחמיב זהו לכפר ט' אימא לא מכפרי אמיתי דעון כרת:

התם

מוביעי ליה לכדר"ל [דאמור ר"ל מה נשתנה שעיר של ר"ח שנאמר בו לה' אמר הקב"ה שעיר זה יהא כפרה [ז] על [ז] שמיעטתי את הירח [א"כ לימא קרא על ה' מאי לה' לכדאמרן ואימא כוליה להכי הוא דאתא [א"כ גימא קרא חטאת ה' מאי לה' שמעת מינה תרתי ונכפר נמי אפי" בשאר עבירות תנא דבי ר' ישמעאל הואיל וזה בא בזמן קבוע וזה בא בזמן קבוע מה זה אינו מכפר אלא על טומאת מקדש וקדשיו אף זה אינו מכפר אלא על טומאת מקדש וקדשיו אשכחן שעירי ראשי חדשים שעירי הרגלים מנלן וכי תימא הא נמי כדתנא דבי ר' ישמעאל איכא למיפרך אי מדראש חדש שכן תדיר אי מדיוס הכפורים שכן מרובה כפרתו וכי תימא הא

אחי לכלל חטאת לרבי ישמעאל וי"ל דמ"מ טפי אחי לכלל חטאת יש זה ואין זה דדבר שיש זה ידיעה מעיקרו צקל יכול ליזכר מדבר שלא היתה לו ידיעה מעולם ולפי המסקנא דרבי ישמעאל סבר לה כר"מ דכל השעירים כפרתן שוה אחי שפיר דלא מ"ל נפיק מיפך דהא צר"ח חמיב לה' שאין מכיר צו אלא ה' ואי"ת לרבי ישמעאל למאי אינטריך לכל חטאתם וי"ל כי היכי דלא נימא דנכפר כפרה גמורה: **בבב' דה בר"מ**. לאו דוקא כר"מ דר"מ צעי ידיעה בתחלה דקתני לקמן דכולהו מכפרין על שאין זה ידיעה בתחלה ויש זה ידיעה בסוף ואילו לר' ישמעאל האי צר קרבן הוא: **מאי טעמא דר' יהודה**. וא"ת מאי קצעי הא ע"כ ליכא לאוקומה לכפרה דרגלים ודר"ח אלא צאין זה ואין זה דאיש זה ידיעה בתחלה או בסוף פנימי וחילון מכפרין וי"ל דצעי מאי טעמא דמכפרי אטומאת מקדש וקדשיו אימא בשאר עבירות אי משום צנין אכ דתני דבי ר' ישמעאל הא איכא למיפרך כדפרין בסמוך מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו ומשני לחטאת לה' חטאת שאין מכיר אלא ה' וכיון דמכפר אאין זה ואין זה לא שייך למיפרך מה ליוה"כ בו' דגילוי מילתא בעלמא הוא דחטאת דקרא היינו טומאת מקדש וקדשיו כדאמר בסמוך: **שעיר זה יהא בפרה ע"ז**. פירש בערוך שעיר זה כפרה לישראל ועלי לקצוע זמן כפרה זו וקצעתיו צר"ח להפיס דעתה של ירח: **הוא"ל** וזה בא בזמן קבוע. פ"ה שעיר חילון וכן י"ל דאי מפנימי גמר בסמוך דפרין מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו ה"ל למיפרך שכן נכנס דמה לפני ולפנים ועוד אדיליף מפנימי לילף משעיר המשחלה דמכפר אשאר עבירות אע"ג דשעיר המשחלה אין קרבן פנימי נמי לאו קרבן גמור הוא דנשקף חוץ למחנה ואית לן למילף טפי משעיר המשחלה דהוי חוץ מחוץ אבל השתא דגמר מחילון ניחא טפי דדמו אהדדי טפי משעיר המשחלה וניחא נמי דאינטריך לעיל היקישא דחילון מכפר מפנימי דאין ללמוד מפנימי מצנין אכ דחוץ מפנים לא ילפינן ואי"ת אי מחילון גמר תפשוט מהכא דדבר הלמד צהיקש חוזר ומלמד צבנין אכ דחילון גופיה לא ידעינן דמכפר אטומאת מקדש וקדשיו אלא משום דהוקש לפנימי וצביא היא צפ' אחיו מקומן (ובזה"ס דף ג.) וי"ל דהאי לא חשיב צנין אכ אלא גילוי מילתא בעלמא כדמוכח בסמוך והשתא נמי א"ש דקאמר ואיתקוש שעירי רגלים לשל ר"ח אע"ג דשל ר"ח לא ידעינן אלא צבנין אכ דחילון וחילון מהיקשא דפנים וצקונטרס פירש בסמוך דדבר הלמד צבנין אכ חוזר ומלמד צהיקש וילפינן שעירי רגלים מר"ח אע"ג דר"ח לא ידעינן אלא צבנין אכ מיוה"כ וא"א לומר כך דהא צביא היא צפרק אחיו מקומן (שם דף גא.) אי דבר הלמד צבנין אכ חוזר ומלמד צהיקש אי לא ועוד דהכא גרע מדבר הלמד צהיקש דאיו חוזר ומלמד צהיקש כדפ"ה גופיה בסמוך דהכא שעירי ראשי חדשים גמרינן משעיר החילון דגמר צהיקש מפנימי^[א]:

אף זה אינו מכפר בו'. ואין להקשות וילף מהאי צנין אכ דליכפר נמי ר"ח אכפרה דחילון דהא איתקש חילון לפנימי שלא תהא כפרתו פעמים צשנה ועוד דלענין זה איכא למיפרך מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו דהשתא ליכא למימר גילוי מילתא הוא דקרא דר"ח לא משמע אלא אאין זה ואין זה: **שעירי רגלים מנ"ל**. הכא אין לפרש מנין דלא מכפרי נמי אשאר עבירות כדצעי לעיל אדר"ח דא"כ מאי פריך בסמוך שכן תדיר שכן מרובה כפרתו אדרבה כ"ש דיליף מהתם דאע"ג דחמירי לא מכפרי נמי אשאר עבירות אלא יש לפרש מנלן דמכפרי אטומאת מקדש וקדשיו דאיכא כרת אימא דלא מכפר אלא בשאר עבירות דליכא כרת כיון דאין כפרתו מפורשת ולא דמי לדר"ח שמפורשת דחטא שאין מכיר צו משמע כל חטאים שאינם ידועים כדפירש הקונטרס בסמוך ולהכי צעי מנלן דלא מכפרי נמי אשאר עבירות ולהכי נמי חשיב לה בסמוך גילוי מלתא בעלמא: **שבבן מרובה בפרתו**. פ"ה מרובה כפרה של יוס והדין עמו דאין לפרש שמכפר על טומאת מקדש וקדשיו דאית צהן כרת דהא היא גופה צעינן למילף וא"ת והיכי צעי למילף מדיוה"כ והא דבר הלמד צהיקש אינו חוזר ומלמד צבנין אכ ומה לריך פירכא דשכן כפרה מרובה וי"ל דאינטריך האי פירכא דלא יילף מדר"ח דאי פרכת מה לדר"ח שכן תדיר נימא יוה"כ יוכיח אבל השתא דאיכא פירכא ליכא למימר תוכיח וא"ת וילף צמה דאז מתרוייהו וי"ל דאיכא למיפרך שכן מרובה כפרתו דר"ח הואיל ותדיר חשיב קצת מרובה כפרה:

מ.

אֲרָא פַּעַם אחת בשנה. אע"ג דכי ממידע ליה אחר יוה"כ מציא חטאת מ"מ כפרה זו של תלויה אינה אלא פעם אחת א"י לא מיקרי פעמים צשנה אלא כשומנן קצוע: ולרבי ישמעאל דאמר לא צעי ידיעה בתחלה כו' ופשיטא ליה להש"ס דלא צעי אפי' ידיעת צית רצו לפי המסקנא דמוקי (לעיל דף ה.) מתני' כרבי דלא מסתבר ליה שיצבור שום תנא ידיעת צית רצו שמה ידיעה אלא רבי: **דחיצון אמאי מכפר**. וליכא למימר שיתלה על שיש צה ויש צה היכא דאמידע ליה סמוך לשקיעת החמה דהאי צר קרבן הוא אע"ג דגצי שעיר הפנימי אי לאו קרא דחטאים דומיא דפשעים ה"א דתולה מ"מ הואיל וגלי לך קרא התם דלא מכפר אמיתי דצר קרבן סברא הוא דכולהו נמי לא מכפרי והשתא אחי שפיר הא דקאמר לקמן אמילתיה דר"ש אשעירי רגלים ע"כ אין מכפרים אלא אאין צה ואין צה ולא מוקמה איש צה ויש צה ואמידע ליה סמוך לשקיעת החמה אבל אין נראה לומר דהא דלא קאמר הכא דמכפר איש צה ויש צה ואמידע ליה סמוך לשקיעת החמה משום דחילון איתקש לפנימי ובסמוך דקאמר אלא למאי הלכתא איתקש להדדי המ"ל דאיתקש להכי אלא דכלאו הכי משני שפיר דלקמן אמלתיה דר"ש גצי שעירי רגלים לא יתיישב צכך: **ע"ל שאין בה ידיעה דא בתחלה ולא בסוף**. וא"ת ולרבי ישמעאל נפיק ונימא דפנימי מכפר אאין זה ואין צה ושעיר החילון איש צה ואין צה דהא אין צה ואין צה

זהו דאמר בזה וילך ליזכר מדבר שלא היתה לו ידיעה מעולם ולפי המסקנא דרבי ישמעאל סבר לה כר"מ דכל השעירים כפרתן שוה אחי שפיר דלא מ"ל נפיק מיפך דהא צר"ח חמיב לה' שאין מכיר צו אלא ה' ואי"ת לרבי ישמעאל למאי אינטריך לכל חטאתם וי"ל כי היכי דלא נימא דנכפר כפרה גמורה: **בבב' דה בר"מ**. לאו דוקא כר"מ דר"מ צעי ידיעה בתחלה דקתני לקמן דכולהו מכפרין על שאין זה ידיעה בתחלה ויש זה ידיעה בסוף ואילו לר' ישמעאל האי צר קרבן הוא: **מאי טעמא דר' יהודה**. וא"ת מאי קצעי הא ע"כ ליכא לאוקומה לכפרה דרגלים ודר"ח אלא צאין זה ואין זה דאיש זה ידיעה בתחלה או בסוף פנימי וחילון מכפרין וי"ל דצעי מאי טעמא דמכפרי אטומאת מקדש וקדשיו אימא בשאר עבירות אי משום צנין אכ דתני דבי ר' ישמעאל הא איכא למיפרך כדפרין בסמוך מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו ומשני לחטאת לה' חטאת שאין מכיר אלא ה' וכיון דמכפר אאין זה ואין זה לא שייך למיפרך מה ליוה"כ בו' דגילוי מילתא בעלמא הוא דחטאת דקרא היינו טומאת מקדש וקדשיו אשכחן שעירי ראשי חדשים שעירי הרגלים מנלן וכי תימא הא נמי כדתנא דבי ר' ישמעאל איכא למיפרך אי מדראש חדש שכן תדיר אי מדיוס הכפורים שכן מרובה כפרתו וכי תימא הא

אחי לכלל חטאת לרבי ישמעאל וי"ל דמ"מ טפי אחי לכלל חטאת יש זה ואין זה דדבר שיש זה ידיעה מעיקרו צקל יכול ליזכר מדבר שלא היתה לו ידיעה מעולם ולפי המסקנא דרבי ישמעאל סבר לה כר"מ דכל השעירים כפרתן שוה אחי שפיר דלא מ"ל נפיק מיפך דהא צר"ח חמיב לה' שאין מכיר צו אלא ה' ואי"ת לרבי ישמעאל למאי אינטריך לכל חטאתם וי"ל כי היכי דלא נימא דנכפר כפרה גמורה: **בבב' דה בר"מ**. לאו דוקא כר"מ דר"מ צעי ידיעה בתחלה דקתני לקמן דכולהו מכפרין על שאין זה ידיעה בתחלה ויש זה ידיעה בסוף ואילו לר' ישמעאל האי צר קרבן הוא: **מאי טעמא דר' יהודה**. וא"ת מאי קצעי הא ע"כ ליכא לאוקומה לכפרה דרגלים ודר"ח אלא צאין זה ואין זה דאיש זה ידיעה בתחלה או בסוף פנימי וחילון מכפרין וי"ל דצעי מאי טעמא דמכפרי אטומאת מקדש וקדשיו אימא בשאר עבירות אי משום צנין אכ דתני דבי ר' ישמעאל הא איכא למיפרך כדפרין בסמוך מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו ומשני לחטאת לה' חטאת שאין מכיר אלא ה' וכיון דמכפר אאין זה ואין זה לא שייך למיפרך מה ליוה"כ בו' דגילוי מילתא בעלמא הוא דחטאת דקרא היינו טומאת מקדש וקדשיו אשכחן שעירי ראשי חדשים שעירי הרגלים מנלן וכי תימא הא נמי כדתנא דבי ר' ישמעאל איכא למיפרך אי מדראש חדש שכן תדיר אי מדיוס הכפורים שכן מרובה כפרתו וכי תימא הא

הא

רבינו חננאל

אסיקנא דשני השעירים הנעשה בחוץ והנעשה בפנים אינן מכפרים בשאר עבירות. אלא בטומאת מקדש וקדשיו בלבד: **מתני'** על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף כו'. מאי טעמא דחמיב ושעיר עזים אחד לחטאת לה'. חטא שאין מכיר בו אלא ה'. שעיר זה מכפר. ט' ואחריתי יהא כפרה לפני שמיטותי את הירח. ואקשי' [ויכפרן] שעיר ר"ח אשאר עבירות. ודחינן תנא דבי ר' ישמעאל הואיל וזה בא בזמן קבוע ושעיר יום הכפורים בא בזמן קבוע. מה שעיר יום הכפורים אין מכפר אלא בטומאת מקדש וקדשיו. אף זה כן.

א) חולי צ"ל ואמרנן חו.